

Forslag om udvidelse af fredning på Amager Fælled

Den gældende fredning af del af Amager Fælled er fastlagt i det daværende Naturklagenævns afgørelse af 7. juli 1994. Fredningens afgrænsning er med virkning fra 1. april 2019 indskrænket ved lov om ændring af lov om Metroselskabet I/S og Udviklingsselskabet By & Havn I/S (lov nr. 275 af 26. marts 2019). En del af matr.nr. 1aa Eksercerpladsen, København, er dermed ikke længere omfattet af fredningen.

Samme ændringslov giver med en ny formulering af § 16 om de ubebyggede arealer i Ørestad nord for Vejlands Allé mulighed for, at disse arealer kan fredes efter naturbeskyttelsesloven. De er i modsætning til tidligere nu omfattet af naturbeskyttelseslovens kapitel 6, men reguleres ellers fortsat af lov om Metroselskabet I/S og Udviklingsselskabet By & Havn I/S. Det betyder, at naturbeskyttelseslovens bestemmelser om beskyttede naturtyper mv. fortsat ikke er gældende.

Ændringslovens bemærkninger indeholder såvel bidrag til indholdet af en fredning som en redegørelse for processen for dens ikrafttræden og ophævelse af lovens bestemmelser efter afgørelse om fredning.

Københavns Kommune ønsker så vidt muligt en sammenhængende regulering af naturområderne på Amager Fælled. Derfor foreslås en fredning af arealerne omfattet af lov om Metroselskabet I/S og Udviklingsselskabet By & Havn I/S gennemført ved en udvidelse og revision af den gældende fredning, således at dens areal udvides og dens bestemmelser både suppleres med nye knyttet til de nye arealer og i øvrigt foreslås ændret på enkelte punkter bl.a. for at tage højde for ændringer siden 1994.

Udvidet afgrænsning af fredning

Fredningen af del af Amager Fælled foreslås udvidet med matr.nr. 182a, 182b, 182d og del af matr.nr. 182c, alle Eksercerpladsen, København. Arealet svarer til det område, der fremgår af bilag 1 til lov nr. 275 af 26. marts 2019. Fredningsforslagets afgrænsning fremgår af kortbilaget på sidste side i nærværende dokument.

Det udvidede område i fredningsforslaget omfatter arealer tilhørende tre grundejere, idet matr.nr. 182a og 182d i lighed med hovedparten af det allerede fredede areal på Amager Fælled tilhører Københavns Kommune (overdraget af By & Havn I/S den 1.1. 2010), mens matr.nr. 182b (den landskabelige kanal) tilhører Ørestad Vandlaug og matr.nr. 182c tilhører By & Havn I/S.

Den landskabelige kanal

I det område, der nu foreslås fredet, befinder sig en del af det samlede system til opsamling og afledning af regnvand fra Ørestad, nemlig den landskabelige kanal. Der er tale om et komplekst, sammenhængende system for hele Ørestaden. Ejerskab, drift, vedligeholdelse og fornyelse af anlægget hører under Ørestad Vandlaug, der jf. sine vedtægter har ansvaret for det samlede kanal anlæg i Ørestad, herunder de

forsyningssystemer, der leder vandet til kanalerne og for alle faste anlæg og installationer i tilknytning til kanalernes anlæg og drift. Disse opgaver skal løses med en høj standard, hvilket er udmøntet i såvel krav til vandkvalitet som til æstetik og arkitektur, der skal være af ensartet høj kvalitet i hele Ørestad. På arealer rundt om den landskabelige kanal (udenfor matriklen ejet af vandlauget) er rettigheder til anlæg og drift sikret ved servitutter, der skal respekteres af fredningen.

Der er tale om et landskabsarkitektonisk udformet teknisk bygværk, der ikke er integreret med den omgivende natur (ikke sammenhængende hydrologi) og som skal fungere som integreret del af et større system udenfor det fredede område. Derfor stilles der med fredningsforslaget ikke krav om, at kanalens drift, vedligeholdelse og fornyelse skal reguleres i plejeplan mv., så den kan fortsat drives og vedligeholdes uden begrænsninger som følge af fredningen. Det muliggøres, at der kan ske ændringer, som forbedrer samspillet med den omgivende natur og adgangen til naturoplevelser, men dette er ikke et krav.

Pleje og udvikling

De arealer, der nu foreslås fredet, har hidtil været plejet i overensstemmelse med lovens § 16, der udtrykkeligt muliggør naturpleje. Plejen har været afstemt i en samlet plan for såvel Amager Fælled som naturområderne i Ørestad (den seneste Udviklingsplan er fra 2016), idet planen dog kun i det allerede fredede område har haft et hjemmelsgrundlag.

De forskellige grundejere har hver især forestået drift og pleje af deres områder bl.a. med afgræsning i regi af frivillige organisationer (kogræsserlav). Denne mulighed foreslås opretholdt uændret, da den vurderes at være velfungerende og give en god og engagerende lokal forankring.

Københavns Kommune er plejemyndighed i det allerede fredede område og foreslås at være det for hele området, men således at den landskabelige kanal inkl. anlæg og installationer til dens drift ikke reguleres af plejeplanen og med uændret adgang for de øvrige grundejere til selv at forestå naturpleje indenfor rammerne af en samlet plan. Bestemmelsen skal forstås således, at kommunen som plejemyndighed har ansvaret for, at der udarbejdes en plejeplan i overensstemmelse med fredningen, men denne myndighed indebærer ikke, at kommunen skal forestå udførelsen af naturplejen i hele området.

I arbejdet med Naturpark Amager, som Amager Fælled er en del af, er det blevet afdækket, at naturkvaliteterne i naturparken ikke er kendt og benyttet af alle grupper i befolkningen. Blandt de forslag, der er kommet fra borgerne for at muliggøre flere naturoplevelser for bl.a. ældre borgere og familier/grupper med børn, er bedre skiltning/formidling samt adgangen til et toilet og evt. omklædning. I de øvrige dele af naturparken er der flere faciliteter af denne art, men de er fraværende på Amager Fælled.

Det vurderes ikke at ville påvirke områdets karakter, at der med fredningsforslaget åbnes mulighed for i en plejeplan at fastlægge placering og udformning af en mindre bygning med toilet. Faciliteten foreslås kombineret med naturformidling i form af skiltning om områdets naturindhold, stier mv. Placeringen skal fastlægges i en

plejeplan, men vil som udgangspunkt skulle være ved en hovedsti/kryds mellem stier, hvor de besøgende har let adgang til at finde den.

Forholdet til internationale naturbeskyttelsesområder

Et fredningsforslag, der ikke omfatter arealer i internationale naturbeskyttelsesområder skal redegøre for, at fredningen ikke forringer naturtyper og levesteder for arter eller forstyrrer arter inden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, som er del af områdets udpegningsgrundlag. Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde er ” Vestamager og havet syd for”, der omfatter vandarealer i Kalvebodløbet syd for Sjællandsbroen samt landarealer syd for Øresundsmotorvejen. Fredningsforslaget vil ikke forringe udpegningsgrundlaget for dette område. Den varige sikring af det fredede område og forslaget formålsbestemmelser og bestemmelser om pleje vil sikre og potentielt forbedre naturkvaliteten og biodiversiteten i det fredede område og vil således snarere have positive virkninger. Den betydelige afstand til det internationale naturbeskyttelsesområde ventes dog at betyde, at positive virkninger for dets udpegningsgrundlag vil være beskedne.

Sti til nyt byområde

Med den gældende lovs bestemmelser kan der umiddelbart anlægges stier i hele det område, der nu foreslås fredet. Der er da også optaget bl.a. en grøn cykelrute (fastlagt i Kommuneplan 2015) på tværs af området i den gældende udviklingsplan fra 2016.

Det fremgår af lovens bemærkninger, at lovgiver forudsætter, at en eventuel kommende fredning af området gennemføres således, at den sikrer mulighed for, at fremtidige beboere (særligt børn der skal til og fra skole og fritidsinteresser) kan færdes trygt og i grønne omgivelser mellem arealet nord for Vejlands Allé (nyt byområde) og Sundby Metrostation. Stisystemet skal udgøre et reelt alternativ til at færdes langs Vejlands Allé og Ørestad Boulevard. Dette er væsentligt for at fremme valget af miljøvenlig kollektiv transport frem for individuelle transportformer. Samtidig skal en sti anlagt med størst mulig hensyntagen til naturen forebygge, at der opstår trådte stier i området og at der evt. sker skader på de hegn, der er nødvendige for at sikre naturpleje med græssende dyr.

For at sikre, at lovgivers forudsætninger er opfyldt, og at fredningen således i overensstemmelse med lovens bemærkninger kan erstatte lovregulering, indgår det i fredningsforslagets bestemmelser, at det umiddelbart er muligt at anlægge en sti for fodgængere og cyklister mellem området nord for Vejlands Allé og Sundby Metrostation. Fredningsforslaget tillader også, at stien forsynes med en belægning der kan benyttes hele året (som kan sneryddes), og at den forsynes med en lav og skærmet belysning i tilstrækkeligt omfang til sikre den tryghed, som lovbemærkningerne forudsætter og hensynet til brugerne tilsiger.

Fredningsforslaget fastsætter samtidig en række bestemmelser, der sikrer den bedst mulige indpasning af stien i naturområdet. Stiens bredde er derfor begrænset til det mindst mulige under hensyn til trafik tryghed. En del af stien skal således forløbe i et allerede eksisterende stitracé, der kan udvides og kvalitetsforbedres. For den del der anlægges som ny sti (ca. 250 meter) forudsættes en detailtilpasning til naturtyper efter forudgående registrering, der kan sikres bevarelse af naturlig hydrologi og

spredningsmuligheder for arter (navnlig padder og andre vandlevende dyr) ved at hæve stien på dæk over terræn. Valg af overflade skal forebygge barrierevirkning og opvarmning, belysning skal være lav og skærmes mod unødigt spredning, og stien må ikke være til hinder for naturpleje, herunder ved græsning.

Der foreslås ikke bestemmelser, der muliggør yderligere stier med belægning og belysning i området i øvrigt.

Særlige bestemmelser for Naturpark Amager-projekt

Der foreslås særlige bestemmelser, der umiddelbart muliggør et projekt, der har været under forberedelse i længere tid. Det drejer sig om faciliteter til naturformidling og friluftsoplevelser i et afgrænset område ved indgangen til området ved metrostation DR-Byen. Faciliteterne er del af en samlet indsats i Naturpark Amager for at forbedre naturen og formidlingen af den, så flere brugere får glæde af og viden om de naturværdier, der findes i hele naturparken. Faciliteterne er allerede omtalt i den gældende Udviklingsplan 2016, og da det vil forsinke etableringen væsentligt, hvis de skulle afvente den næste udviklingsplan som grundlag for etablering, foreslås de tilladt i selve fredningen.

Der er lokaliseret et særligt behov for at styrke naturformidlingen og understøtte en benyttelse på naturens præmisser i dette område, hvor der hidtil ikke har været naturformidling. Derfor er der planlagt nogle enkle faciliteter for ophold, naturinformation, udstyr til natur- og friluftsliv mv. i et område, der ligger tæt på en primær indgang til området og hvor anlæggene ikke vil berøre sårbar natur.

Forslag til fredningsbestemmelser

§ 1 Fredningens formål

Fredningen har til formål at sikre en opretholdelse og muliggøre en forbedring af områdets biologiske, biodiversitetsmæssige, landskabelige og rekreative værdier under hensyntagen til de kulturhistoriske interesser, der er knyttet til området.

Fredningen skal sikre og regulere almenhedens ret til færdsel i området og dets anvendelse til naturoplevelser og -formidling samt fritidsformål i øvrigt.

Fredningen har endvidere til formål, at området sikres sammenhæng med de fredede landzonearealer på Amager Fælled og Vestamager i øvrigt, og herunder at området udvikles og plejes ud fra en samlet vurdering af benyttelses- og beskyttelseshensyn for hele området.

Fredningen skal medvirke til at opfylde Danmarks internationale forpligtelser til at beskytte naturen.

§ 2 Arealernes tilstand og benyttelse

1. Der må ikke foretages terrænændringer og ændringer i de nuværende vegetationsforhold eller etableres anlæg, medmindre sådanne tilstandsændringer er umiddelbart tilladt i de efterfølgende bestemmelser, tillades eller foretages af plejemyndigheden efter § 4, eller tillades ved en dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50.

2. Fredningen er ikke til hinder for, at den nuværende afvanding af det fredede areal justeres for at tilgodese fredningens formål, herunder at tidligere hydrologiske forhold

genskabes, men der må ikke uden tilladelse fra fredningsnævnet foretages uddybning af afvandingskanalerne eller anlægges nye afvandingskanaler.

Den landskabelige kanal (matr.nr. 182b Eksercerpladsen, København) og de dertil hørende anlæg på og under terræn (herunder anlæg på matr.nr. 182a Eksercerpladsen, København) til regulering af vandstanden mv. kan opretholdes, vedligeholdes og drives uden indskrænkninger som følge af fredningen. § 7 om forholdet til naturbeskyttelses- og museumslovens generelle beskyttelsesbestemmelser gælder for alle arbejder som led i vedligeholdelse og drift af den landskabelige kanal. Mindre terrænændringer på arealer i tilknytning til den landskabelige kanal, der har som mål at opfylde fredningens formål om forbedring af biologiske, landskabelige og rekreative værdier samt almenhedens adgang, er umiddelbart tilladt.

3. Fredningen er ikke til hinder for, at der inden for det i § 3.2 nævnte 2 ha store areal etableres nødvendige anlæg, herunder idrætsanlæg til brug for Islands Brygge Skole. Udformningen af ubebyggede arealer til skolens brug, herunder arealernes afrunding ved beplantning, skal indarbejdes i plejeplanen efter § 4. Udformningen skal særligt sikre hensynet til at fastholde eller skabe et smukt indgangsparti til Fælleden fra nord fra Artillerivej.

4. Fredningen er ikke til hinder for opretholdelsen af eksisterende kolonihaver. Fredningen er heller ikke til hinder for, at der inden for den på fredningskortet angivne afgrænsning udpeges et eller flere områder til etablering af kolonihaver (daghaver) a 100-200 m² uden overnatning eller til skolehaver. Haveområdernes nærmere udformning og placering skal indarbejdes i plejeplanen efter § 4. Der skal etableres stier fra Artillerivej gennem haveområderne. Stierne skal være åbne for almenhedens færdsel.

§ 3 Bebyggelse

1. Der må ikke opføres bebyggelse, medmindre det er umiddelbart tilladt i de efterfølgende bestemmelser eller tillades ved en dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50. Der kan i fredningsområdet endvidere opføres en bygning til basale faciliteter for brugerne (toilet, omklædning) kombineret med formidling af området (skiltning mv.). En sådan bygning må have et maksimalt areal af 15 m² og placering og udformning skal fastlægges i en plejeplan under hensyn til fredningens formål, herunder navnlig beskyttelse af naturværdierne og let og tydelig adgang for brugerne af området.

2. Fredningen er ikke til hinder for nødvendige bygningsmæssige udvidelser af Islands Brygge Skole inden for et 2 ha stort areal umiddelbart syd for skolens nuværende ejendom. Udformning og placering af fremtidig bebyggelse skal forud godkendes af fredningsnævnet.

3. Fredningen er ikke til hinder for opretholdelse og fornyelse af bebyggelsen i de eksisterende haveforeninger. Fredningen er heller ikke til hinder for, at der i nye koloni- og skolehaver etableret i medfør af § 2.4 opføres de for områdernes funktion nødvendige småhuse, skure og lign. Overordnede retningslinjer for denne bebyggelse skal fremgå af plejeplanen.

4. I delområde A som vist på fredningens kortbilag kan der opføres faciliteter til naturformidling og friluftsmål, herunder toilet, omklædning og opbevaring, med henblik på realisering af projekt udarbejdet som del af Naturpark Amager. Bebyggelsen skal opføres som et sluttet ensemble og det samlede bebyggede areal (fodaftryk) må maksimalt være 300 m². Bebyggelsen må opføres i et plan med rejste tage. Synlige

overflader skal overvejende være i træ. Der kan ske fornøden befæstelse af redningsvej (til opfyldelse af krav til brandvej), der så vidt muligt skal forløbe ad eksisterende stier. Der kan etableres belysning i tilknytning til bebyggelsen, hvis dette er nødvendigt af hensyn til tryghed, herunder arbejdsmiljø og redningshensyn. I delområde A kan bygningerne umiddelbart suppleres med mindre faciliteter herunder vandposter, affaldsspande, bålpladser, naturformidlingstavler, naturlegeobjekter, siddemuligheder og lignende samt mindre anlæg til krydsning af den landskabelige kanal. § 7 om forholdet til naturbeskyttelses- og museumslovens generelle beskyttelsesbestemmelser gælder for etablering af faciliteter i delområde A.

5. Hvis den til enhver tid gældende lovgivning om dyrevelfærd stiller krav om etablering af læ/overdækning til dyr, der indgår i naturplejen af det fredede område, kan sådanne bygninger etableres uden krav om bestemmelser i en plejeplan eller dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50.

§ 4 Pleje

1. Uanset § 2 må plejemyndigheden udføre de foranstaltninger, der skønnes egnede til at forbedre forholdene for dyre- og plantelivet og dets levesteder, styrke biodiversiteten eller findes hensigtsmæssige for at opretholde eller forbedre de landskabelige og rekreative værdier. Foranstaltningerne skal udføres på grundlag af en plan efter stk. 3 i denne bestemmelse. Øvrige grundejere har umiddelbart adgang til at pleje deres arealer, så længe de udførte foranstaltninger er i overensstemmelse med en plan efter stk. 3 i denne bestemmelse. Arbejder som led i vedligeholdelse og drift af den landskabelige kanal er jf. § 2.2 ikke omfattet af krav om udførelse på grundlag af en plan efter stk. 3 i denne bestemmelse.

2. Københavns Kommune er plejemyndighed i fredningsområdet.

3. For at en plan skal kunne danne grundlag for Københavns Kommunes beføjelser som plejemyndighed efter foranstående fredningsbestemmelser, skal den være udarbejdet af kommunen efter reglerne i stk. 4 og 5 samt tilsendt fredningsnævnet og Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

4. Plejeplanen skal redegøre for de plejeforanstaltninger og anlægsarbejder, som påtænkes udført i de følgende højst 5 år, og for eventuelle ændringer i almenhedens adgangsret. Plejeplanen skal samordnes med plejeplanen for de fredede arealer nord for Sjællandsbroen omfattet af bestemmelserne i Overfredningsnævnets afgørelse af 14. november 1990 om fredning af "Kalvebodkilen" om udarbejdelse af plejeplan for delområde 1.

5. I forbindelse med udarbejdelse af plejeplanen skal plejemyndigheden høre alle grundejere i området. Endvidere skal følgende foreninger og organisationer gives lejlighed til at udtale sig:

- Danmarks Naturfredningsforening
- Friluftsrådet
- Dansk Ornitologisk Forening
- Dansk Botanisk Forening
- Islands Brygges Lokalråd
- Sundby Lokalråd.

§ 5 Almenhedens adgang

1. Bortset fra de til enhver tid værende anlæg og bygninger til særlige forhold, som er etableret i medfør af foranstående bestemmelser, og som efter deres karakter ikke bør

være offentligt tilgængelige, er fredningsområdet åbent for almenhedens færdsel til fods med de nedennævnte begrænsninger og de begrænsninger, der følger af anden lovgivning end naturbeskyttelsesloven.

2. Almenheden har med de i stk. 1 nævnte begrænsninger ret til at cykle på de stier, der i plejeplanen er udlagt som "cykelstier", og til at ride på de stier, der i plejeplanen er udlagt som "ridestier".

3. I plejeplanen kan til beskyttelse af plante- og dyreliv fastsættes bestemmelser om, at færdsel forbydes i nærmere bestemte områder.

4. Hunde skal føres i snor.

§ 6 Veje, stier, parkeringspladser og tekniske anlæg

1. De eksisterende veje/stier opretholdes. Nye veje og parkeringspladser for biler må ikke anlægges. Områdets stisystem fastlægges i plejeplanen efter § 4.

2. Asfalterede stier må ikke anlægges, men stiforbindelse fra Artillerivej til Islands Brygge Skole må opretholdes og vedligeholdes med fast belægning. Der må endvidere umiddelbart anlægges en sti med fast belægning for fodgængere og cyklister fra området nord for Vejlands Allé til Sundby Metrostation som vist på fredningsforslagets kortbilag. Den vestlige del af stien skal forløbe i et allerede eksisterende tracé, der kan udvides og forbedres i overensstemmelse med nedenstående. For den del, der anlægges som ny sti, muliggøres en detailtilpasning af tracéet for at tilgodese sårbare naturtyper, hvis dette ikke væsentligt forlænger stiens forløb. Stien skal etableres delvis på hævet dæk over terræn, hvor dette vurderes at fremme bevarelse eller forbedring af naturlig hydrologi og opretholde spredningsmuligheder for områdets arter (navnlig padder, vandlevende arter i øvrigt).

Stiens faste belægning må have en bredde af maksimalt 5 meter. Belægningen skal kunne ren- og vintervedligeholdes, så stien er farbar året rundt. Den skal i øvrigt udformes med den mindst mulige barrierevirkning for arter i området, og så vidt muligt med en lys og dermed varmereflekterende overflade. Stien skal udformes, så den ikke er til hinder for fortsat naturpleje af området med dyregræsning, ved etablering af færste eller lignende. § 7 om forholdet til naturbeskyttelses- og museumslovens generelle beskyttelsesbestemmelser gælder for etablering af stien.

Redningsstier må om nødvendigt befæstes på anden måde. Bestemmelser herom skal fastsættes i plejeplanen. Øvrige stier anlægges med grusbelægning, træflis eller som naturstier. Stier kan etableres som dæk/broer af dertil egnede materialer, hvor dette er nødvendigt for at sikre almenhedens adgang uden at gribe væsentligt ind i de hydrologiske forhold.

3. Der kan umiddelbart etableres belysning ved ny sti jf. § 6.2, som vist på fredningsforslagets kortbilag fra området nord for Vejlands Allé til Sundby Metrostation. Belysningen skal være så lav og dæmpet som sikkerhedsmæssigt forsvarligt og den skal skærmes mod unødigt spredning til omgivelserne. Belysning må i området i øvrigt alene etableres ved stiforbindelser fra Artillerivej til Islands Brygge Skole jf. § 6.2 samt om fornødent ved bebyggelse i delområde A jf. § 3.4.

4. I delområde A kan der umiddelbart etableres plads til parkering af op til 120 cykler. Arealet til cykelparkering må ikke forsynes med asfaltbelægning, men skal etableres som grus, træflis eller lignende naturmaterialer.

5. Fredningen er ikke til hinder for, at der iværksættes afværgeforanstaltninger mod jord- og grundvandsforurening i området i henhold til gældende lovgivning.

6. Fredningen er heller ikke til hinder for de indgreb i områdets tilstand, der foretages som led i eftersøgning og tilintetgørelse af forsagere (granater).

§ 7 Forholdet til naturbeskyttelses- og museumslovens generelle beskyttelsesbestemmelser

Foranstaltninger, der tillades eller udføres i medfør af foranstående fredningsbestemmelser, herunder plejeplaner efter § 4, kan foretages uden særskilt dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 3 (beskyttede naturtyper), § 16 (sø- og åbeskyttelseslinjen), § 17 (skovbyggelinjen) og § 18 (fortidsmindebeskyttelseslinjen) eller museumslovens § 29 (beskyttelse af sten- og jorddiger).

§ 8 Dispensationer

En dispensation fra fredningsbestemmelserne kan meddeles efter reglerne i naturbeskyttelseslovens § 50, når det ansøgte ikke kommer i strid med fredningens formål.

